

ЗАБОЛОТНА

Інна Станіславівна
inna-zabolotnaya@mail.ru

УДК 338

РОЛЬ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ
ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

БАРАБАШ

Олександр Олександрович

Одеський національний
політехнічний університетBUSINESS PLANNING IN THE SYSTEM OF
ENTERPRISE ACTIVITIES PLANNINGк.е.н., старший викладач,
Одеський національний
політехнічний університет

Найважливішим елементом організації підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки є створення бізнес-плану, який у свою чергу являє собою основу для оцінки перспективності проектів випуску нової продукції або створення послуги та намічених шляхів реалізації даних проектів. У статті розглянута роль бізнес-планування, його переваги та значення в плануванні діяльності підприємства.

Важнейшим элементом организации предпринимательской деятельности в условиях рыночной экономики является создание бизнес-плана, который в свою очередь представляет собой основу для оценки перспективности проектов выпуска новой продукции или создания услуги и намеченных путей реализации данных проектов. В статье рассмотрена роль бизнес-планирования, его преимущества и значение в планировании деятельности предприятия.

Drawing up a plan, which itself is the basis for the evaluation of promising projects on product release or creation the services and the ways of implementation of these projects, is the most important element of business organization in the market economy. Business planning significance, its benefits and importance in planning of the enterprise activities are examined in this article.

Ключові слова: бізнес-план, бізнес-планування, підприємство, виробництво

Ключевые слова: бизнес-план, бизнес-планирование, предприятие, производство

Keywords: business plan, business planning, enterprise, production

ВСТУП

Проблема залучення інвестицій, спроможних створити потужний імпульс для розвитку фірм, хвилює сьогодні більшість як вітчизняних, так і зарубіжних підприємців. Інвестиції потрібні всім, проте одержує їх далеко не кожен. Фірмам доводиться повною мірою враховувати умови, на яких вони отримують інвестиції. В іншому випадку вони ризикують зазнати збитків, а в ряді випадків і стати банкрутами. Того ж, хто надає кошти, інвестора – цікавить прибуток, яку він може отримати. Для нашої країни бізнес-план тільки останнє десятиліття грає важливу роль для подачі кредитної заявки в банк. Бізнес-план є необхідним інструментом проектно-інвестиційних рішень відповідно до потреб ринку з ситуацією на сьогоднішній день економічною ситуацією. [1]

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ полягає в дослідженні значення бізнес планування в системі планування діяльності підприємства.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, статті, матеріали наукових видань, посібники, інтернет-ресурси.

При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Бізнес-план – це план розвитку бізнесу на майбутній період, в якому сформульовані предмет, основні цілі, стратегії, напрямки та географічні регіони господарської діяльності, визначені цінова політика, ємність і структура ринку, умови здійснення поставок і закупівель, транспортування, страхування та переробки товарів, фактори, що впливають на зростання або зниження доходів і витрат по групі товарів і послуг, що є предметом діяльності підприємства.

Слід розрізняти поняття «бізнес-план», «інвестиційний проект» та «техніко-економічне обґрунтування». В одному випадку бізнес-план відноситься до підприємства в цілому, в іншому - до підсумкового документу, що обґрунтовує проект. Це визначається наступним. Процес бізнес-планування, результатом якого є бізнес-план, можна розуміти в широкому і вузькому сенсі.

У вузькому розумінні бізнес-планування – це розробка деякого підсумкового документа по обґрунтуванню бізнес-ідеї з метою залучення інвестицій. Зазначена процедура носить разовий характер. У даному випадку бізнес-план виступає як вторинний документ, який представляє плани розробки і реалізації відповідної частини інвестиційного проекту. В широкому розумінні бізнес-планування – це безперервний процес планування господарської діяльності підприємства на найближчі і віддалені періоди

відповідно до потреб ринку і можливості отримання необхідних ресурсів. В даному випадку бізнес-план виступає інструментом управління організацією за допомогою його реалізації і внесення в колектив на основі аналізу внутрішнього стану об'єкта і його положення у зовнішньому середовищі. Результатом такого планування є система планів підприємства, яка включає в себе стратегічний і поточний бізнес-план підприємства. Тут інвестиційний проект може бути включений в стратегічний і поточний бізнес-план підприємства, який відображає плановані результати проекту.

Близьким родичем бізнес-плану можна вважати техніко-економічне обґрунтування. Це ще один з варіантів плану розвитку підприємства, тому функції бізнес-плану близькі до функцій техніко-економічного обґрунтування. Головна відмінність техніко-економічного обґрунтування від бізнес-плану полягає в тому, що це специфічний документ для створення і розвитку промислових об'єктів, тобто особливий акцент в структурі техніко-економічного обґрунтування зроблений на виробничо-технічний аспект проекту, в той час як комерційні ринкові проблеми майбутнього бізнесу залишаються нерозкритими. З цих позицій можна говорити про набагато вузькому специфічному характері техніко-економічного обґрунтування, ніж бізнес-плану.

У ринкових умовах господарювання бізнес-план використовується в різних сферах і формах підприємництва і допомагає окреслити те коло проблем, з якими стикається підприємство або підприємець в умовах мінливості, нестабільності ринкової ситуації.

Мета розробки бізнес-плану – спланувати господарську діяльність підприємства на найближчу та віддалену перспективу відповідно до потреб ринку і можливостей отримання необхідних ресурсів [2].

Таким чином, можна виділити значення бізнес-плану як необхідного:

1. Для розробки концепції ведення бізнесу і генеральної стратегії розвитку підприємства;
2. Виконання функції планування;
3. Оцінки і контролю процесу розвитку основної – виробничої та соціальної діяльності підприємства;
4. Залучення коштів;
5. Залучення приватних інвесторів, ефективного використання інвестицій, конкурсного розміщення державних інвестицій в високоефективні проекти. [3]

Бізнес-планування найкраще характеризується терміном «аналіз управлінських рішень». Саме завдання прийняття рішень (або вибору способів дій) є головною для всіх подібних досліджень. Однак складання бізнес-плану (в поєднанні з прийняттям відповідних рішень на всіх етапах його складання), який був би одночасно реальним і економічно вигідним, є завданням далеко не з легких.

У українській практиці досить рідко складається бізнес-план на термін, що перевищує 12 місяців (наприклад, 5 і більше років). В більшості випадків бізнес-план укладається в цей термін, але і в цих випадках потрібно показати, яким буде подальший розвиток. [4]

У українських умовах чітко простежуються два підходи до процесу бізнес планування. Перший передбачає розробку бізнес-плану зовнішньої консалтингової компанією, а ініціатори проекту беруть участь в ньому за допомогою підготовки вихідних даних. Однак найкращим є другий підхід, коли підприємець самостійно працює над бізнес-планом, при необхідності отримуючи консультації у фахівців (наприклад, маркетологів) або потенційних спонсорів і інвесторів.

Набагато складніша ситуація з підприємцями-початківцями, яким доводиться розробляти бізнес-план самотужки. Але в цьому випадку вони можуть скористатися відповідною літературою, а в найскладніших випадках отримати консультації у фахівців в цій сфері або своїх більш досвідчених колег. [5]

Бізнес-план оцінює перспективну ситуацію як усередині фірми, так і поза нею. Він необхідний керівництву фірми для орієнтації в умовах акціонерної власності і в певній мірі при створенні товариства. Перед тим як ризикнути деяким капіталом інвестори повинні бути впевнені в старанності проробки проекту й повинні бути інформовані про його ефективність. Вони повинні вивчити бізнес-план перед розглядом можливості капіталовкладень, тобто бізнес-плани необхідні в роботі з будь-якими інвестиціями.

Бізнес-планування є способом організації діяльності підприємства для виконання поставлених цілей, виражених в встановлених для них значеннях ключових показників ефективності. Бізнес-план є інструментом досягнення цих цілей.

Формат бізнес-плану включає основні відомості, необхідні для планування діяльності, аналізу проміжних і остаточних результатів, прийняття рішень менеджерами материнської і дочірніх компаній і акціонерами. Формат звіту про виконання бізнес-плану включає відомості про планові та фактичні показники за звітний період.

Структура будь-якого бізнес-плану стандартна. Горизонт планування залежить від сформульованих в плані цілей. План повинен складатися на період до досягнення цих цілей, який може становити рік, два, три роки і більше. [6].

ВИСНОВКИ

Особлива перевага бізнес-планування полягає в комплексному підході. В рамках бізнес-плану фінансові, маркетингові, організаційні та соціальні аспекти діяльності компанії не розглядаються ізольовано. Всі сторони бізнесу аналізуються в комплексі, що дозволяє реально оцінювати наслідки прийняття тих чи інших управлінських рішень. Бізнес-планування спочатку зажадає значних сил, засобів, зусиль і часу зі збору та обробки інформації.

Підводячи підсумок вищевикладеного, можна сказати про те, що витрати на бізнес планування є найбільш вигідною інвестицією, тому що дозволяють прогнозувати як виробничу діяльність організації, так і врахувати соціальні аспекти управління.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок про те, що складання бізнес-плану необхідно не тільки на етапі створення фірми, але, і, в процесі

діяльності. Таким чином, бізнес - план - це кінцевий продукт цілого процесу під назвою «бізнес планування».

Список використаних джерел

1. Жаріков О.Н. Королівська В.І., Хохлов С. Системний підхід до управління. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2007. - 62 с.

2. Іваничева Т.А. Соціальний розвиток організації // Академічний вісник. – 2012 № 2. – С.100-103.

3. Терев М.М. Підприємство та його структура: Діагностика. Управління. Оздоровлення. – М.: ПРИОР, 2009. – 240 с.

4. Уткін Е.А., Кочеткова О.І. Бізнес план. – М.: Фінанси і статистика, 2007. - 132 с.

5. Винокуров, В.А. Організація стратегічного управління на підприємстві. – М.: Центр економіки і маркетингу, 2006 -160 с.

6. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства. – М.: ИНФРА-М, 2010 р – 336 с.